

УКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЗАЛІЗНИЧНОГО
ТРАНСПОРТУ

Кафедра економіки та управління виробничим і комерційним бізнесом

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

та завдання до контрольної роботи
з дисципліни

“ЕКОНОМІКА І ОРГАНІЗАЦІЯ ВИРОБНИЦТВА”

Харків – 2016

Методичні вказівки розглянуто і рекомендовано до друку на засіданні кафедри економіки та управління виробничим і комерційним бізнесом 27 серпня 2015 р., протокол № 1.

Методичні вказівки рекомендовано для студентів напряму підготовки «Електромеханіка» спеціальностей «Електричний транспорт» і «Електричні системи та транспортні засоби» освітньо-кваліфікаційного рівня бакалавр заочної форми навчання.

Укладачі:

проф. В.Л. Дикань,
доц. Н.Є. Каличева

Рецензент

доц. В.О. Маслова

ЗМІСТ

Вступ.....	4
Теоретична частини.....	6
Практична частина.....	7
ТЕМА 1. Виробничий процес та основи його раціональної організації.....	7
ТЕМА 2. Основні фонди підприємства.....	8
ТЕМА 3. Витрати і собівартість.....	15
Вимоги до оформлення та захисту контрольної роботи.....	20
Питання до складання іспиту.....	20
Список літератури.....	21

ВСТУП

Метою викладання дисципліни є формування у студентів знань, умінь і навичок, які необхідні для успішного оволодіння загальнокультурними і професійними компетенціями у сфері функціонування сучасних наукоємних організацій і забезпечують здатність випускника до самостійної професійної діяльності в умовах ринкової економіки.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

а) знати :

- поняття підприємства і його місце в економіці, зокрема основні ознаки і класифікацію підприємств;
- особливості функціонування залізничного транспорту та лінійних підприємств (зокрема дистанція колії, колійна машинна станція);
- сутність, структуру і показники стану та ефективності використання основних фондів і оборотних засобів підприємства;
- схему формування виробничої програми підприємства, її ресурсне обґрунтування, особливості продукції залізничного транспорту та його лінійних підприємств;
- поняття і категорії персоналу підприємства, вимірювання продуктивності праці; форми і системи оплати праці; нормування і стимулювання праці;
- сутність і методи обліку поточних витрат і собівартості продукції на підприємствах транспорту і промисловості;
- методи ціноутворення, розрахунку прибутку і рентабельності;
- методику визначення ефективності заходів науково-технічного прогресу (НТП);
- доходи і фінансування підприємств залізничного транспорту;
- основні оцінні показники діяльності підприємства;

б) вміти :

- знаходити організаційно-управлінські рішення в нестандартних умовах і нести за них відповідальність;

- використовувати основні положення і методи економічних наук при вирішенні професійних завдань, аналізувати соціально значущі проблеми і процеси ;
- розуміти сутність і значення інформації в розвитку сучасного інформаційного суспільства;
- використовувати принципи і методи планування для прийняття конкретних планових рішень;
- розробляти необхідні підприємствам розділи планів, пояснювати отримані дані та результати сфери виробництва і реалізації конкретних видів продукції;
- вибирати оптимальні проектні рішення на всіх етапах проектного процесу;
- організувати роботу колективу виконавців, приймати виконавчі рішення, знаходити оптимальні виконавчі рішення.

Мета контрольної роботи – навчити студента розраховувати та аналізувати показники економічної діяльності підприємства; обґрунтовувати рішення з підвищення рівня економічної ефективності діяльності виробництва.

Контрольна робота складається із двох частин: теоретичної і практичної. Варіант виконуваної роботи відповідає останній цифрі шифру студента (за заліковою книжкою).

Теоретична частина припускає відповідь на два питання із запропонованих 20 питань для кожного варіанта. Обсяг теоретичної частини повинен становити 3-5 аркушів машинописного тексту.

У практичній частині студент повинен вирішити 5 завдань. Кожна тема оформляється з нового аркуша. Практична частина виконується у вигляді заповнення таблиць або розрахунку зазначених показників. До кожного завдання після відповідних розрахунків необхідно зробити висновок.

Контрольна робота повинна складатися зі змісту, вступу, теоретичної частини, практичної частини та списку використаних джерел.

Теоретична частина

Питання вибираються відповідно до останньої цифри залікової книжки (цифра 1 – питання 1 та 11; цифра 2 – питання 2 та 12; ... ; цифра 0 – питання 10 та 20).

Питання до контрольної роботи

- 1 Поняття і види цін, поняття ціноутворення.
- 2 Життєвий цикл інноваційної продукції.
- 3 Сутність методу пропорційного ціноутворення.
- 4 Розрахунок оптової та роздрібною ціни.
- 5 Поняття і види банкрутства підприємства.
- 6 Поняття прибутку, види прибутку.
- 7 Визначення економічної ефективності інвестиційних проектів.
- 8 Обчислення балансового прибутку.
- 9 Інноваційні стратегії малих інноваційних фірм.
- 10 Показники рентабельності, їх сутність і розрахунок.
- 11 Класифікація інновацій.
- 12 Поняття і методика розрахунку запасу фінансової міцності підприємства.
- 13 Сутність цілі складання бізнес-плану роботи підприємства.
- 14 Відмінність між бізнес-планом і планами розвитку підприємства, які розроблялися в планово-адміністративній економіці.
- 15 Поняття інвестицій, інвестиційної діяльності.
- 16 Розрахунок потреби в основних та допоміжних матеріалах для виробництва запланованого обсягу виробів.
- 17 Розрахунок собівартості випускання продукції.
- 18 Джерела фінансування інвестицій.
- 19 Фактори, які призводять до банкрутства підприємств в Україні.
- 20 Поняття і показники фінансової незалежності підприємства.

Практична частина

Варіант роботи студента відповідає останній цифрі шифру його залікової книжки. У вихідних даних передбачено 10 варіантів відповідно до номера залікової книжки.

ТЕМА 1. Виробничий процес та основи його раціональної організації

Завдання 1

У механічному цеху оброблення деталей здійснюється партіями. Розмір оброблюваної партії деталей становить $n = 15$ штук, а транспортної партії — $p = 5$ деталей. Нормативна тривалість окремих технологічних операцій t (відповідно першої, другої і третьої) дорівнює двом, трьом і чотирьом хвилинам.

На першій і другій операціях задіяно по одному верстату, а на третій — два верстати.

Обчислити тривалість технологічного і виробничого циклів механічного оброблення деталей за умови використання послідовного, паралельного і послідовно-паралельного видів руху деталей, що є складальними одиницями вузлів готових виробів (таблиця 1).

Вказівки

Послідовний рух деталей:

$$T_{роб}^{посл} = \sum_{i=1}^m n \frac{t_{ум_i}}{C_i} = n \sum_{i=1}^m \frac{t_{ум_i}}{C_i}.$$

$$T_{Техн. посл.} = 15 \cdot (2+3+2) = 105 \text{ хв.}$$

Паралельний рух деталей:

$$T_{роб}^{пар} = (n - p) \left(\frac{t_{ум_i}}{C_i} \right)_{\max} + p \sum_{i=1}^m \frac{t_{ум_i}}{C_i}.$$

$$T_{\text{Техн. пар.}} = 3(15-5)+5(2+3+2) = 65 \text{ хв.}$$

Паралельно-послідовний рух деталей:

$$T_{\text{роб}}^{\text{пар-посл}} = T_{\text{ц}}^{\text{посл}} - \sum_{i=1}^{m-1} \tau_{\text{min}_i} = n \sum_{i=1}^n \frac{t_{\text{ум}_i}}{C_i} - \sum_{i=1}^{m-1} \tau_{\text{min}_i} .$$

$$T_{\text{Техн. пар.-посл.}} = 15(2+3+2)-(15-5)*(2+2) = 65 \text{ хв.}$$

Таблиця 1 – Вихідні дані

Показники	Значення за варіантами										
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Розмір оброблюваної партії деталей становить n, шт.	15	20	25	30	35	40	45	50	55	60	64
Розмір транспортної партії — р, дет.	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5
Нормативна тривалість технологічних операцій t ₁ , хв	2	2	1	3	4	5	6	1	2	3	4
t ₂ , хв	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
t ₃ , хв	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14

ТЕМА 2. Основні фонди підприємства

Завдання 1

Визначити показники ефективності використання основних фондів та показники, що характеризують зміни у їх структурі (таблиця 2).

Вказівки

Показники ефективності використання основних фондів визначаються за формулами:

- фондівдачі

$$\Phi B = \frac{OTП}{\overline{O\Phi}},$$

де $OTП$ – обсяг товарної продукції, тис. грн;

$\overline{O\Phi}$ – середньорічна вартість основних фондів, тис. грн.

$$\Phi B = \frac{20 * 1000}{3200} = 6,25 \frac{грн}{грн};$$

- фондомісткість

$$\Phi M = \frac{\overline{O\Phi}}{OTП} = \frac{1}{\Phi B},$$

$$\Phi M = \frac{3200}{20 * 1000} = 0,16 \frac{грн}{грн};$$

- фондоозброєності

$$\Phi O = \frac{\overline{O\Phi}}{\overline{Ч}},$$

де $\overline{Ч}$ – спискова чисельність, ос.

$$\Phi O = \frac{3200}{1500} = 2,13 \frac{тис.грн}{ос}.$$

Середньорічна вартість основних фондів ($\overline{O\Phi}$) визначається за формулою

$$\overline{O\Phi}_{річ} = O\Phi_{np} + \frac{\sum_{i=1}^n O\Phi_i * t_{kpi}}{12} - \frac{\sum_{j=1}^m O\Phi_j * t_{kpi}}{12},$$

де $O\Phi_{np}$ - вартість основних фондів на початок року, тис. грн;

$O\Phi_i$ - вартість введених i -х основних фондів, тис. грн;

t_{kpi} - кількість місяців використання i -х основних фондів з моменту їх введення до кінця року;

$O\Phi_j$ - вартість j -х основних фондів, що вибули;

t_{kpi} - кількість місяців з моменту вибуття j -х основних фондів до кінця року;

n - кількість випадків введення основних фондів протягом року;

m - кількість випадків вибуття основних фондів протягом року.

$$\overline{O\Phi}_{річ} = 2500 + \frac{500 * 10 + 500 * 8}{12} - \frac{50 * 6 + 100 * 3}{12} = 3200 \text{ тис. грн.}$$

Показниками, що характеризують зміни у структурі основних фондів, є коефіцієнти оновлення ($K_{он}$), вибуття ($K_{виб}$) і приросту (K_{np}) основних фондів. Вони визначаються за формулами:

- коефіцієнта оновлення

$$K_{он} = \frac{\sum_{i=1}^n O\Phi_i}{O\Phi_{кр}},$$

де $O\Phi_{кр}$ – вартість основних фондів на кінець року, тис. грн.

$$K_{он} = \frac{500 + 500}{3350} = 0,299;$$

- коефіцієнта вибуття

$$K_{виб} = \frac{\sum_{j=1}^m O\Phi_j}{O\Phi_{np}},$$

$$K_{\text{внб}} = \frac{50 + 100}{2500} = 0,06;$$

- коефіцієнта приросту

$$K_{\text{пр}} = \frac{\sum_{i=1}^n O\Phi_i - \sum_{j=1}^m O\Phi_j}{O\Phi_{\text{кр}}},$$

$$K_{\text{пр}} = \frac{(500 + 500) - (50 + 100)}{3350} = 0,254.$$

Завдання 2

Визначити початкову, залишкову та відновну вартості основних фондів (таблиця 3).

Вказівки

Початкова вартість основних фондів ($O\Phi_{\text{поч}}$) визначається за формулою

$$O\Phi_{\text{поч}} = B_{\text{придб}} + B_{\text{тр}} + B_{\text{мон}},$$

де $B_{\text{придб}}$ - витрати на придбання основних фондів (ціна придбання), грн;

$B_{\text{тр}}$, $B_{\text{мон}}$ - витрати на транспортування та витрати на будівельно-монтажні роботи основних фондів, грн.

$$O\Phi_{\text{поч}} = 7000 + 500 = 7500 \text{ грн.}$$

Залишкова вартість ($O\Phi_{зал}$) визначається за формулою:

- в перший рік:

$$O\Phi_{зал} = O\Phi_{поч} - O\Phi_{зн_1};$$

$$O\Phi_{зн_1} = \frac{O\Phi_{поч} * N_A}{100},$$

де $O\Phi_{зн_1}$ – вартість зношування основних фондів за відпрацьований час, грн;

$O\Phi_{зал}$ – залишкова вартість основних фондів, грн;

N_A – норма амортизаційних відрахувань, %.

$$O\Phi_{зн}^1 = \frac{7500 * 15}{100} = 1125 \text{ грн}, \quad O\Phi_{зал}^1 = 7500 - 1125 = 6375 \text{ грн};$$

- в другий і наступний роки:

$$O\Phi_{зал_n} = O\Phi_{зал_{(n-1)}} - O\Phi_{зн_{(n)}};$$

$$O\Phi_{зн_n} = \frac{O\Phi_{зал_{(n-1)}} * N_A}{100}.$$

$$O\Phi_{зн}^2 = \frac{6375 * 15}{100} = 956,25 \text{ грн}, \quad O\Phi_{зал}^2 = 6375 - 956,25 = 5418,75 \text{ грн};$$

$$O\Phi_{зн}^3 = \frac{5418,75 * 15}{100} = 812,81 \text{ грн}, \quad O\Phi_{зал}^3 = 5418,75 - 812,81 = 4605,94 \text{ грн};$$

$$O\Phi_{зн}^4 = \frac{4605,94 * 15}{100} = 690,89 \text{ грн}, \quad O\Phi_{зал}^4 = 4605,94 - 690,89 = 3915,05 \text{ грн};$$

$$O\Phi_{зн}^5 = \frac{3915,05 * 15}{100} = 587,26 \text{ грн}, \quad O\Phi_{зал}^5 = 3915,05 - 587,26 = 3327,79 \text{ грн}.$$

Відновлювальна вартість основних фондів визначається за формулою

$$O\Phi_{відн} = O\Phi_{повн} * \frac{T_{норм} * П_{об}}{T_{нов} * П_{об}^{нов}},$$

де $T_{норм}$, $T_{норм}^{нов}$ – нормативні терміни служби старого устаткування та нового аналога, роки;

$P_{об}$, $P_{об}^{нов}$ – нормативна продуктивність старого устаткування та нового аналога, тис. од. на рік.

$$OF_{відн} = 7500 * \frac{8 * 30}{10 * 50} = 3600 \text{ грн.}$$

ТЕМА 3. Витрати і собівартість

Завдання 1

Розрахувати повну собівартість одиниці продукції за даними таблиць 4-7.

Таблиця 5 – Розрахунок витрат на утримання і експлуатацію обладнання за проектним варіантом

У гривнях

Показники	Значення за варіантами										
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Амортизаційні відрахування	0,5	0,8	1,1	1,4	1,7	2	2,3	2,6	2,9	3,2	3,5
Витрати на утримання обладнання	0,2	0,27	0,34	0,41	0,48	0,55	0,62	0,69	0,76	0,83	0,9
Витрати на ремонт	0,5	0,55	0,6	0,65	0,7	0,75	0,8	0,85	0,9	0,95	1
Витрати на утримання цехових транспортних засобів	0,1	0,15	0,2	0,25	0,3	0,35	0,4	0,45	0,5	0,55	0,6
Інші витрати	0,1	0,15	0,2	0,25	0,3	0,35	0,4	0,45	0,5	0,55	0,6
Усього: витрати на утримання й експлуатацію обладнання	Розраховуються підсумовуванням витрат за попередніми статтями										

Таблиця 6 – Норми витрат на сировину і матеріали для виготовлення виробу та ціни за 1 кг

Показники	Значення за варіантами										
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Норма витрати, кг											
Сталь	2	2,5	3	3,5	4	4,5	5	5,5	6	6,5	7
Фарба	0,3	0,35	0,4	0,45	0,5	0,55	0,6	0,65	0,7	0,75	0,8
Алюміній	0,5	0,55	0,6	0,65	0,7	0,75	0,8	0,85	0,9	0,95	1
Ціна за 1 кг, грн											
Сталь	у діючих цінах (приклад Ц = 2 грн)										
Фарба	у діючих цінах (приклад Ц = 1,3 грн)										
Алюміній	у діючих цінах (приклад Ц = 5,5 грн)										

Таблиця 7 – Норми витрат часу на виготовлення продукції та оплата за 1 нормо – годину

Показники	Значення за варіантами										
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Норма витрати часу за операціями, нормо-год											
Заготівельна	0,3	0,4	0,5	0,6	0,7	0,8	0,9	1	1,1	1,2	1,3
Токарна	0,7	1	1,3	1,6	1,9	2,2	2,5	2,8	3,1	3,4	3,7
Шліфувальна	0,8	0,9	1	1,1	1,2	1,3	1,4	1,5	1,6	1,7	1,8
Складальна	1,2	1,4	1,6	1,8	2	2,2	2,4	2,6	2,8	3	3,2
Малярна	0,4	0,5	0,6	0,7	0,8	0,9	1	1,1	1,2	1,3	1,4
Оплата за 1 нормо-год робітнику відповідного розряду, грн											
Заготівельна	У діючих розцінках (приклад - 2,64 грн)										
Токарна	У діючих розцінках (приклад – 3,28 грн)										
Шліфувальна	У діючих розцінках (приклад – 2,96 грн)										
Складальна	У діючих розцінках (приклад – 3,4 грн)										
Малярна	У діючих розцінках (приклад – 2,12 грн)										

У таблицях 8-11 наведено рішення завдання з розрахунку повної собівартості виробу.

Таблиця 8 – Розрахунок витрат за статтею «Сировина та матеріали» (приклад)

Вид матеріалу	Норми витрати, кг	Ціна за 1 кг, грн	Витрати на сировину та матеріали, грн (2*3)
Сталь	2	2	4
Фарба	0,3	1,3	0,39
Алюміній	0,5	5,5	2,75
Усього			7,14

Таблиця 9 – Розрахунок витрат за статтею «Основна заробітна плата» (приклад)

Найменування операції	Норма витрати часу, нормо-год	Оплата за 1 нормо-год, грн	Основна заробітна плата, грн (2*3)
Заготівельна	0,3	2,64	0,79
Токарна	0,7	3,28	2,3
Шліфувальна	0,8	2,96	2,37
Складальна	1,2	3,4	4,08
Малярна	0,4	2,12	0,85
Усього			10,39

Таблиця 10 – Розрахунок витрат за статтею «Витрати на утримання й експлуатацію обладнання» (приклад)

У гривнях

Показники	Значення
Амортизаційні відрахування	0,5
Витрати на утримання обладнання	0,2
Витрати на ремонт	0,5
Витрати на утримання цехових транспортних засобів	0,1
Інші витрати	0,1
Усього: витрати на утримання й експлуатацію обладнання	1,4

Таблиця 11 – Калькуляція повної собівартості виробу (приклад)

У гривнях

Статті витрат	Значення
Сировина та матеріали	7,14
Покупні напівфабрикати та комплектуючі	20
Паливо й енергія на технологічні цілі	5
Зворотні відходи	0,5
Основна заробітна плата	10,39
Додаткова заробітна плата	2,08
Відрахування на соціальні заходи	4,93
Витрати на утримання й експлуатацію обладнання	1,4
Загальновиробничі витрати	5,5
Втрати від браку	0,5
Інші виробничі витрати	3
Виробнича собівартість	59,44
Адміністративні витрати	23,78
Витрати на збут	1,19
Повна собівартість	84,41

Завдання 2

Як зміниться повна собівартість одиниці виробу при зростанні обсягу виробництва продукції на ___ %, якщо змінні витрати у її структурі складають ___ % (таблиця 12)?

Таблиця 12 – Вихідні дані

Показники	Значення за варіантами										
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Відсоток зростання обсягу виробництва продукції	1	1,9	2,8	3,7	4,6	5,5	6,4	7,3	8,2	9,1	10
Питома вага змінних витрат у повній собівартості	50	51	52	53	54	55	56	57	58	59	60

Вказівки

$$C_n = C_{зм} + C_{пост},$$

де C_n – повна собівартість одиниці виробу, грн;

$C_{зм}$ – змінні витрати у собівартості одиниці виробу, грн;

$C_{пост}$ – постійні витрати у собівартості одиниці виробу, грн.

Змінні витрати ростуть або зменшуються прямо пропорційно зростанню (зменшенню) обсягу випускання продукції, а постійні витрати не реагують на зміну обсягу випусканням продукції.

$$\% \uparrow OB = 1 \% ; \quad \gamma_{C_{зм}} = 50 \% ; \quad OB^{ном} = 100 \% .$$

$$OB^{нл} = OB^{ном} + \% \uparrow OB ; \quad OB^{нл} = 100 + 1 = 101 \% .$$

$$I_{OB} = \frac{OB^{нл}}{100} ; \quad I_{OB} = \frac{101}{100} = 1,01 .$$

$$C_{пост} = C_n - C_{зм} ; \quad C_{пост} = 100 - 50 = 50 \% .$$

$$C_n^{нл} = C_{зм}^{ном} * I_{OB} + C_{пост} ; \quad C_n^{нл} = 50 * 1,01 + 50 = 100,5 \% .$$

$$\% \uparrow C_n = C_n^{нл} - 100 ; \quad \% \uparrow C_n = 100,5 - 100 = 0,5 \% .$$

Вимоги до оформлення та захисту контрольної роботи

Контрольна робота оформляється на ПК 14 шрифтом через 1 інтервал. Оптимальний розмір контрольної роботи – 15 аркушів. Загальні вимоги до оформлення текстової частини контрольної роботи наведені у методичному посібнику УкрДУЗТ [1].

Студент допускається до захисту контрольної роботи тільки у випадку дотримання всіх організаційних формальностей:

- виконання роботи відповідно до вимог;
- реєстрація контрольної роботи в журналі реєстрації;
- надання виконаної роботи на машинному носії.

При захисті контрольної роботи студент повинен відповісти на два контрольних питання з теоретичної частини роботи.

По практичній частині роботи студент повинен уміти:

- пояснити розрахунок показників;
- дати якісну оцінку ситуації;
- зробити логічний висновок;
- обґрунтувати пропозицію з покращення ситуації.

Контрольна робота вважається захищеною, якщо студент відповів правильно на 75 % питань.

Питання до складання іспиту

- 1 Основне виробництво. Характерні ознаки.
- 2 Типи виробництва.
- 3 Виробничий процес.
- 4 Виробничий цикл.
- 5 Принципи організації виробництва.
- 6 Методи організації виробництва.
- 7 Типи виробництва.
- 8 Одиночне виробництво.
- 9 Масове виробництво.
- 10 Серійне виробництво.
- 11 Форми організації виробництва.
- 12 Система виробництва.
- 13 Показники, що характеризують обсяги робіт на промисловому підприємстві.
- 14 Продуктивна потужність підприємства.

- 15 Виробнича програма підприємства.
- 16 Персонал підприємства. Визначення чисельності персоналу.
- 17 Показники продуктивності праці й вироблення продукції.
- 18 Ресурси підприємств. Їхня характеристика.
- 19 Основні фонди: характеристика та склад.
- 20 Матеріальні ресурси підприємств. Їхня характеристика.
- 21 Показники ефективності використання ОФ.
- 22 Оборотні кошти. Їхня характеристика та склад.
- 23 Способи визначення чисельності працівників.
- 24 Показники ефективності використання оборотних коштів.
- 25 Класифікація витрат на виробництво продукції.
- 26 Зношування ОФ і види зношування.
- 27 Амортизація ОФ. Визначення норм сум амортизації.
- 28 Прямі й непрямі витрати на виробництво продукції.
- 29 Собівартість продукції, робіт. Структура собівартості.
- 30 Прибуток і рентабельність продукції, підприємства.
- 31 Ціна. Види цін.
- 32 Прибуток. Його визначення і використання.
- 33 Змінні й умовно-постійні витрати. Їхній вплив на собівартість.
- 34 Доходи підприємств.
- 35 Методика визначення ефективності заходів НТП.
- 36 Визначення результатів від використання НТП.
- 37 Визначення витрат на здійснення НТП.
- 38 Приведення різночасних результатів до розрахункового року.
- 39 Показники, що характеризують ефективність заходів НТП.
- 40 Показники ефективності роботи підприємств.
- 41 Визначення періоду повернення одноразових витрат на здійснення НТП.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

Основна

1 Студентська навчальна звітність. Текстова частина. Загальні вимоги до побудови, викладення та оформлення [Текст]: Метод. посібник з додержання вимог нормо-контролю у студентській звітності. – Харків: УкрДАЗТ, 2014. – 55 с.

2 Дикань, В.Л. Экономика предприятий [Текст]: учебник для ВУЗов / В.Л. Дикань, И.М. Писаревский. – Харьков: ООО «Олант», 2002 – 224 с.

3 Економіка та організація виробництва [Текст]: підручник / за ред. В.Г. Герасимчука, А.Е. Розенплентера. – К.: Знання, 2007. – 678 с.

4 Петрович, Й.М. Організація виробництва [Текст]: практикум / Й.М. Петрович, Г.М. Захарчин, С.О. Буняк. – К.: Центр навчальної літератури, 2005. – 336 с.

5 Шепеленко, Г.И. Экономика, организация и планирование производства на предприятии [Текст]: учеб. пособие для студентов экономических факультетов и вузов / Г.И. Шепеленко. – 2-е изд., доп. и перераб. – Ростов-н/Дону: Издат. центр «МарТ», 2001. – 544 с.

6 Экономика предприятия: учебник для ВУЗов [Текст] / под ред. В.Я. Горфинкеля, В.А. Швандара. – М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2002. – 718 с.

7 Экономика предприятия [Текст]: учеб. пособие / под общ. ред. Л.Г. Мельника. – Сумы: ИТД «Университетская книга», 2002. – 632 с.

8 Дикань, В.Л. Экономика предприятия [Текст]: учеб. пособие / В.Л. Дикань, Е.В. Шраменко, Н.В. Якименко. – Харьков: УкрГАЗТ, 2008. – 274 с.

9 Дикань, В.Л. Экономика предприятия [Текст]: учеб. пособие / В.Л. Дикань, Е.В. Шраменко, Н.В. Якименко. – Харьков: УкрГАЗТ, 2012. – 278 с.

10 Дикань, В.Л. Організація виробництва [Текст]: підручник / В.Л. Дикань, В.О. Маслова. – Харків: УкрДАЗТ, 2013. – 422 с.

Додаткова

11 Економіка підприємства [Текст]: навч.-метод. посібник для самостійного вивчення дисципліни / Г.О. Швиданенко [та ін.]. – К.: КНЕУ, 2000. – 248 с.

12 Економіка підприємства [Текст]: підручник / за заг. ред. С.П. Покропивного. – 2-ге вид., перероб. і доп. – К.: КНЕУ, 2001. – 528 с.

13 Харів, П.С. Економіка підприємства. Збірник задач і тестів [Текст]: навч. посібник / П.С. Харів. – К.: Знання-Прес, 2001. – 301 с.